

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี
Creative leadership of Nogg Han school administrations group 3 Udon Thani
Primary Education Service Area Office 3

เทพพร เต็มดาวงษ์¹ กิจพิณัฐ อูสาโห²
Thepporn Temtawong¹ Kitpinit Usaho²

¹สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี วิทยาเขตอุดรธานี

¹Program in educational administration, Faculty of educational administration, Ratchathani
University, Thailand

*Corresponding author's e-mail: noinamsom@gmail.com

Received: 4 October 2023;

Revised: 22 October 2023

Accepted: 1 November 2023

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม และแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กลุ่มโซนรักษ์ชะโนด ประชากรหน่วยที่ศึกษา คือ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด จำนวน 4 อำเภอ ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารและครู จำนวน 79 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรง (IOC) ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1. ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีการกระจายตัวน้อย (\bar{x} = 4.15, S.D = 0.67) ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีวิสัยทัศน์ การเปลี่ยนแปลง รองลงมา คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และด้านการทำงาน เป็นทีมและมีส่วนร่วม ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารความเสี่ยง 2. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม คือ ผู้บริหารควรศึกษาข้อมูลและยอมรับ การเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษายึดหลัก ความเป็นจริง สร้างทีมงานในการพัฒนาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กำหนดนโยบายการ

พัฒนามุ่งเน้น ให้ผู้บริหารโรงเรียนมีเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ให้ชัดเจน ศึกษาหาความรู้หรือข้อมูลรวมทั้ง
กฎหมายต่างๆ โดยยึดถือความถูกต้องของการทำงานตามระเบียบแบบแผน ใช้ความรู้เกี่ยวกับ นวัตกรรมและ
เทคโนโลยีใหม่ ๆ นำมาใช้ในสถานศึกษา และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม, ผู้บริหาร, แนวทางพัฒนาผู้นำ

Abstract

The objectives of this research were; 1) to study the level of Innovation Leadership and Innovation leadership development guidelines of Institution administrators affiliated with Innovative Leadership of Non-Formal and Informal Education Centers in Rak Chanod Zone. The sample groups used in this research were administrators and teachers. 7 9 person. The research instrument was a 5- level estimation scale questionnaire Level accuracy (IOC) between 0. 67- 1. 00 with the reliability of 0. 8 6 data collection tools the statistics employed for data analysis were percentage, mean, standard deviation. The results of the study found that: 1. Innovation leadership level is the overall picture is at a high level. The side with (\bar{x} = 4.15, S.D = 0.67) the highest mean was Justice, followed by the aspect of having a vision for change followed by the use of information and communication technology and teamwork and participation The side with the least mean is risk management 2. ethical leadership development guidelines it executives must also perform their duties. Executives should study the information and accept it. Create a team to formulate development policies to focus on school administrators with clear goals. study for knowledge or information, including various laws by adhering to the correctness according to the rules and regulations Bring innovation and new technology used in educational institutions and exchanging knowledge with others.

Keywords: creative leadership; school administrators; development guideline

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ได้วางแนวไปสู่การปฏิบัติเพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความ มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้วด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” อันจะนำไปสู่ความสุขของคนไทยทุกคน อีกทั้งยังเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศตลอดจนถือเป็นส่วนสำคัญในการถ่ายทอดเป้าหมายและประเด็นยุทธศาสตร์ของยุทธศาสตร์ชาติลงสู่แผนปฏิบัติการจะมุ่งเน้นการสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในชาติ หลักการสำคัญของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) คือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีสำหรับคนไทย พัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดี รับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้จุดเน้นประการหนึ่งคือการพัฒนานวัตกรรมและการนำนวัตกรรมมาใช้ขับเคลื่อนการพัฒนาในทุกมิติเพื่อยกระดับศักยภาพของประเทศ โดยจะมุ่งเน้นการนำความคิดสร้างสรรค์และการพัฒนานวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560, น. 10) กระทรวงศึกษาธิการภายใต้วิสัยทัศน์ “กระทรวงศึกษาธิการวางระบบเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง มีพื้นฐานชีวิตที่มั่นคง มีคุณธรรมมีงานทำ มีอาชีพ และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง” ของแผนยุทธศาสตร์ กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. 2563-2565) ได้มีกลไกการส่งเสริมพลังทางสังคมให้เข้ามามีส่วนร่วมและสนับสนุนทรัพยากรโดยรูปแบบพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563, น. 60)

ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม (Innovative Leadership) เป็นสมรรถนะสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูจะต้องมี เพื่อสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนทัศนคติ รวมทั้งความสามารถในการเปลี่ยนแปลงตนเองเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมสามารถเรียนรู้ทักษะใหม่ๆ มีกรอบการทำงานที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ผู้นำเชิงนวัตกรรมที่สามารถนำความคิดสร้างสรรค์นำไปเปลี่ยนเป็นการกระทำเพื่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษาครูจะต้องเรียนรู้และปรับเปลี่ยนทัศนคติให้เป็นผู้ผู้นำเชิง นวัตกรรมโดยคำนึงถึง 2 ประเด็นหลัก คือ การนำวิธีการใหม่มาใช้เพื่อให้เกิดภาวะผู้นำและการเป็นผู้ผู้นำเชิงนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการสร้างบรรยากาศในการทำงานที่เอื้อต่อการเกิดนวัตกรรม อีกทั้งยังเป็นการนำความคิดเชิงนวัตกรรมมาช่วยแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมต่างๆ ในองค์กร นอกจากนี้ผู้นำเชิงนวัตกรรมมีหน้าที่หลักในการเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรไปสู่วัฒนธรรมนวัตกรรมอีกด้วย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2559, น. 59)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี มองว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งในการพัฒนา อีกทั้งการจัดการศึกษาในปัจจุบันต้องมีการเตรียมคนทำงานสู่สังคมแห่งนวัตกรรม บุคคลไม่ว่าจะประกอบอาชีพใดทุกคนจะต้องเป็นบุคคลที่พร้อมจะเรียนรู้นวัตกรรมใหม่ โดยทำงานที่ใช้ความรู้และทักษะใหม่อย่างต่อเนื่องพร้อมพัฒนางานที่รับผิดชอบเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย ซึ่งทักษะสำคัญที่ทุกคนต้องตระหนักและนำมาใช้คือทักษะการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้การศึกษาเกิดคุณค่าต่อตัวผู้เรียนต่อสังคมในทางสร้างสรรค์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและสามารถแข่งขันกับนานาประเทศได้การพัฒนาศักยภาพของครูให้มีทักษะดังที่กล่าวมาถือเป็นภารกิจสำคัญของหน่วยงานเพื่อสร้างภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี จึงได้กำหนดให้ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทยอย่างยั่งยืน (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี, 2566, น. 11) การพัฒนานวัตกรรมเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยให้ทุกองค์การสร้างจุดยืนที่เข้มแข็งเป็นองค์การแห่งนวัตกรรม โดยมีเป้าหมายอยู่ที่ความอยู่รอดการ

เจริญเติบโตนี้ก็ต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพในการทำให้กิจการดำเนินไปด้วยดี และบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เพราะการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจ สังคมและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีเป็นไปอย่างรวดเร็วอย่างไร้พรมแดน และกระทบกระเทือนไปทุกกิจการไม่เว้นแม้แต่ด้านการจัดการศึกษาที่จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารมืออาชีพจึงจะทำให้การบริหารการศึกษาประสบความสำเร็จเป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ (ธีระ รุญเจริญ, 2557, น. 11) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมมีความสำคัญกับสถานศึกษาเป็นอย่างมาก ซึ่งจะส่งผลให้สามารถปฏิบัติงานให้ทันนวัตกรรมหรือสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพบนฐานของการเปลี่ยนแปลงของโลกอยู่ตลอดเวลา ซึ่งผู้นำที่มีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงในการสร้างพัฒนาและเป็นแรงผลักดันสำคัญให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษาก็คือผู้บริหารสถานศึกษานั้นเอง ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษาไม่มีคุณลักษณะหรือมีทักษะความเป็นผู้นำเชิงนวัตกรรมแล้วก็จะทำให้การขับเคลื่อนนโยบายเพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายได้ยากยิ่งขึ้น (สุกัญญา แซ่มซ้อย, 2560, น. 15)

จากข้อมูลข้างต้นในปัจจุบันด้านคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี ผู้บริหารมีภาวะผู้นำในทุก ๆ ด้านแต่ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารยังไม่ปรากฏเป็นที่ประจักษ์มากนัก ซึ่งการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสำเร็จผู้บริหารต้องปรับเปลี่ยนมุมมองและทัศนคติ รู้จักเปิดใจ เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ มีความมุ่งมั่นจริงจังเพื่อให้เกิดความก้าวหน้าพัฒนาสู่การสร้างสรรคนวัตกรรมซึ่งถือว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงผู้นำเชิงนวัตกรรมครั้งยิ่งใหญ่ที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ในอนาคต (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี. 2566, น. 10)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษัชนะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียนให้สามารถพัฒนาตนเองและพัฒนาสถานศึกษาให้เหมาะสมและประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาการศึกษาของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี ต่อไป

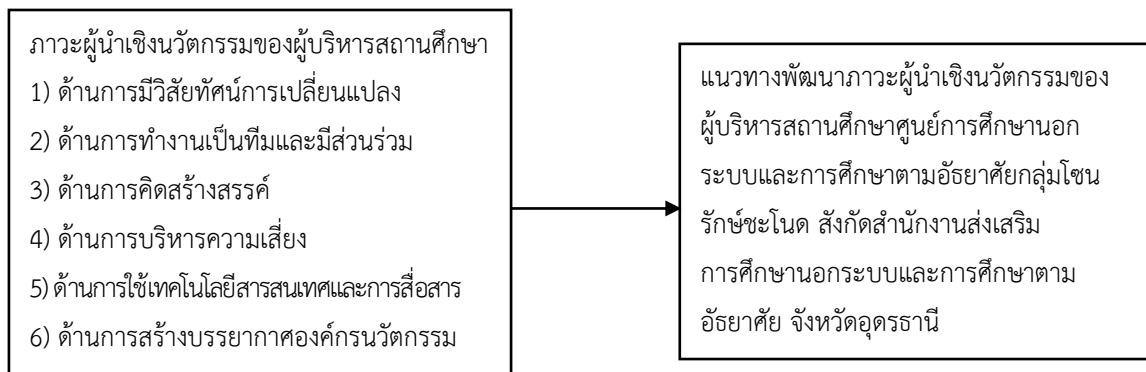
วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษัชนะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี
2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษัชนะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี ตามแนวคิดของ เวียงวิวรรณ ท่าพล (2557, น. 36) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สำหรับแบบสัมภาษณ์ได้นำผลจากการวิเคราะห์ตามขั้นตอนที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาคำตอบแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษาอนุรักษนิยมและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด กับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน 2.1 สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตาม

ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และการใช้ภาษา (Wording) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด (Index of Item objective:IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยให้ค่าความสอดคล้อง ดังนี้ + 1 หมายถึง เห็นด้วย ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา 2.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นหาคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) หาค่าความเชื่อมั่น(Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.86 2.4 จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป และ 2.5 แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด โดยนำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาในลำดับต่อไป

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหาร และครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ ชะโนด จังหวัดอุดรธานี จำนวน 83 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 คน ข้าราชการครู จำนวน 10 คน พนักงานราชการ (ครู) จำนวน 13 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผู้ช่วยครู) จำนวน 40 คน ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 16 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด จังหวัดอุดรธานี จำนวน 79 คน จำแนกเป็น ข้าราชการครู จำนวน 10 คน พนักงานราชการ (ครู) จำนวน 13 คน พนักงานจ้างตามภารกิจ (ผู้ช่วยครู) จำนวน 40 คน ครูประจำศูนย์การเรียนรู้ จำนวน 16 คน เลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวความคิดของลิเคอร์ท (Likert's Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 121)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด

1. แบบสัมภาษณ์ได้นำผลจากการวิเคราะห์ตามขั้นตอนที่ 1 ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด มาสร้างแบบสัมภาษณ์เพื่อหาคำตอบแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนดกับผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน 2.1) สร้างแบบสอบถามแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของคำถาม ความเหมาะสมของปริมาณข้อคำถาม ความชัดเจนของภาษา แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 2.2) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content validity) ความถูกต้องของรูปแบบ (Format) และการใช้ภาษา (Wording) และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวัด (Index of Item objective: IOC) ความครอบคลุมของข้อคำถามและความชัดเจนของภาษาที่ใช้ โดยให้ค่าความสอดคล้อง ดังนี้ + 1 หมายถึง เห็นด้วย ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา -1 หมายถึง ไม่เห็นด้วย ว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับประเด็นที่ต้องการศึกษา 2.3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับประชากรผู้ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นหาคุณภาพเครื่องมือ โดยตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.90 2.4) จัดพิมพ์เครื่องมือฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป และ 2.5) แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการหาคำตอบแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด โดยนำผลการวิเคราะห์เชิงปริมาณมาตั้งคำถามสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้แนวทางพัฒนาในลำดับต่อไป

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยดำเนินการโปรแกรม Google form เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้รับอีเมลล์แบบสอบถามตอบกลับทั้งหมด 79 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามจัดระเบียบข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป ดังนี้ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ได้แก่ สถานภาพครู และประสบการณ์ในการทำงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) 2) ข้อมูลระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วแปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด (2554, น. 121) และ 3) ข้อมูลแนวทางพัฒนาพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

สถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด โดยนำข้อมูลที่ได้รับการตอบแบบสอบถามมาหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในรูปตารางและบรรยายประกอบดังตาราง 1

ตาราง 1 ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม	\bar{x}	S.D.	ระดับการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง	4.22	0.65	มาก
2	ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม	4.17	0.73	มาก
3	ด้านการคิดสร้างสรรค์	4.15	0.72	มาก
4	ด้านการบริหารความเสี่ยง	4.07	0.78	มาก
5	ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	4.19	0.71	มาก
6	ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม	4.14	0.78	มาก
รวม		4.15	0.67	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมากมีการกระจายตัวน้อย ($\bar{x} = 4.15$, S.D = 0.67) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ($\bar{x} = 4.22$, S.D = 0.65) รองลงมา คือ ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.19$, S.D = 0.71) และด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ($\bar{x} = 4.17$, S.D = 0.73) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านการบริหารความเสี่ยง ($\bar{x} = 4.07$, S.D = 0.78)

แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาอนุบาลและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี 1. ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ควรนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายไปถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงานทั้งระบบในรูปแบบที่ทันสมัย เช่น การโค้ชชิ่ง 2. ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรปรับตัวเองให้เข้ากับการบริบทของโรงเรียนและพร้อมที่จะเรียนรู้พื้นฐานชีวิตของผู้ใต้บังคับบัญชา 3. ด้านการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆ ที่สร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและบริบทของโรงเรียน 4. ด้านการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรเตรียมความพร้อมที่จะยอมรับและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์บนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารของตนเอง 5. ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความเข้าใจยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติในแนวเดียวกัน และ 6. ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักเข้าสังคมเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น มีการสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดแนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ

การอภิปรายผล

จากผลการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ตามวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาที่จะนำนวัตกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่จะมีการเปลี่ยนแปลงให้การกระบวนการทำงานให้ดีขึ้น โดยมีการนำเทคโนโลยีเข้ามาสร้างสรรค์บูรณาการงานพร้อมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเพื่อสร้างทีมงานในการทำงาน และพร้อมสนับสนุนในการปฏิบัติงานของครูให้มีคุณภาพสูงขึ้น และให้ความสำคัญกับการกระตุ้นเพื่อสร้างความมั่นใจในการคิดสร้างสรรค์ที่จะทำงานใหม่ ๆ เพื่อให้มีทักษะและความสามารถในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้บริหารจึงควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมกระตุ้นให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์ สรรหาเทคโนโลยีมาบริหารจัดการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของจิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560, น. 113-116) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานีอยู่ในระดับมาก ทั้งโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจมาศ ขวาไทย (2564, น. 207) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

ชัยภูมิ เขต 2 ผลการศึกษา พบว่า 1. ระดับความคิดเห็นของครูต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของอัญชนก ประยงค์กลิ่น (2561, น. 101) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการโรงเรียนที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 ของโรงเรียน ในจังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1. ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้อำนวยการโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกวรรณ จันทรมิยะ (2564, น. 93-64) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 ผลการวิจัย พบว่า 1. ผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 มีภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก มีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความตื่นตัวอยู่เสมอมองเห็นการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้านยอมรับและเตรียมการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษาในอนาคตได้ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง ข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษานำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมาย ไปถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงานทั้งระบบ จนเกิดผลลัพธ์ตามที่องค์กรต้องการได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีการกำหนดวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการงานให้เกิด ประสิทธิภาพและมุ่งให้บรรลุตามเป้าประสงค์ที่วางไว้ และให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการมุ่งมั่นพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ในการสร้างและพัฒนาระบบการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560 น. 113-116) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร ผลการวิจัยพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.2 ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกับทำงานเป็นทีม ได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนด รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามอบหมายงานตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบได้ชัดเจน มีความสอดคล้องในการปฏิบัติงานร่วมกัน และผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรร่วมกันกำหนดเป้าหมายวางแผนงานและบทบาทหน้าที่ เพื่อสร้างภารกิจในการปฏิบัติงานตามความสามารถของบุคลากร ข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรได้สร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ร่วมกันและเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาและสร้างสรรค์นวัตกรรมในการบริหารจัดการเป็นทีมโดยมีการบูรณาการจากหลาย ๆ ฝ่าย เพื่อให้เกิดผลสำเร็จที่เพิ่มขึ้น เนื่องจากมีการวิเคราะห์ผลจากหลาย ๆ ด้านอย่างรอบคอบเพื่อให้การร่วมกันทำงานเกิด

ประสิทธิภาพที่สูงขึ้น และมีการสนับสนุนเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็นร่วมกัน สร้างสรรค์นวัตกรรมเพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่เป็นประโยชน์ร่วมกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560, น. 113-116) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.3 ด้านการคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา รายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความคิดสร้างสรรค์และสามารถนำมาปฏิบัติได้ คือ รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีความสามารถในการคิดริเริ่มสิ่งใหม่วิธีการใหม่ ๆ ได้หลากหลายรูปแบบหลากหลายแง่มุม และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถรวบรวมข้อคิดเห็นมุมมองต่างๆ เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ไปสู่การสร้างแนวความคิดใหม่ ๆ ในการขับเคลื่อนให้เกิดการสร้างนวัตกรรมได้ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานใหม่ๆที่สร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและบริบทขององค์กร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารและส่งเสริมการส่งเสริมกันคว่ากระตุ้นให้บุคลากรมีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยอาศัยเทคโนโลยีและสารสนเทศมีความคล่องแคล่ว ในการทำงานโดยอาศัยการบูรณาการเชื่อมโยงความรู้และประสบการณ์ที่มีมาบริหารจัดการเพื่อต่อยอดในการพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560, น. 113-116) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิมล อินทรักษา (2563, น. 121-127) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า ด้านการคิดสร้างสรรค์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.4 ด้านการบริหารความเสี่ยง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดแนวทางหรือมาตรการในการควบคุมการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อป้องกันหรือลดโอกาสที่จะทำให้สถานศึกษาเกิดความเสียหายทำให้ระดับความเสี่ยงและผลกระทบจากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคตมีผลต่อการปฏิบัติงานน้อยที่สุด รองลงมา คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพิจารณาไตร่ตรองประเมินสถานการณ์หรือผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ เพื่อให้นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมในองค์กร และผู้บริหารสถานศึกษามีการประเมินผลและรายงานผล เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าในการดำเนินงานตามแผนงานตามเวลาที่กำหนด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออกถึงความพร้อมที่จะร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์บนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงโดยมีการกำหนดให้เป็นส่วนหนึ่งภายใต้ขอบข่ายของงานตรวจสอบภายใน ซึ่งผู้บริหารมีการวางแผน วิเคราะห์ และระบุความเสี่ยงในด้านต่างๆ ร่วมกับบุคลากรในสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560, น. 113-116) ได้ศึกษา

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการบริหารความเสี่ยง ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.5 ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้มีการให้บริการความรู้ร่วมกันภายในสถานศึกษารวมถึงชุมชน โดยการใช้การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ทางด้าน ICT ร่วมกัน เช่น Facebook Line Website E-mail เป็นต้น รองลงมา คือ ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่ทันสมัยมาใช้ให้เป็นประโยชน์ใน และผู้บริหารสถานศึกษามีควรจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อนำไปสู่การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการสร้างสรรค่นวัตกรรมใน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เพื่อให้บุคลากรมีความเข้าใจยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ มีความถนัดและกล้าที่จะลองเรื่องใหม่ ๆ เพื่อเป็นตัวช่วยในการบริหารจัดการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อความสะดวกและรวดเร็วสอดคล้องกับยุคสมัยแห่งการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนให้บุคลากรในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560 : 113-116) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก 1.6 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรเข้าถึงความรู้และหาความรู้เพิ่มเติม เพื่อสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้บุคลากรแสวงหาความรู้และทักษะใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อนำไปสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมเป็นของตนเอง และผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักเข้าสังคมเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น มีการสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดแนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางโครงสร้างองค์กรและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในทุก ๆ ฝ่ายงาน เมื่อได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการพัฒนาเพื่อสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีพื้นที่ได้พบปะเพื่อพูดคุยสื่อสารกัน ส่งเสริม ให้มีการแบ่งปันความรู้ ความคิดใหม่ ๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการจัดการความรู้ในองค์กรอย่างจริงจัง สอดคล้องกับผลการวิจัยของจีราภา ประพันธ์พัฒน์ (2560, น. 113-116) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ 2.1 ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารครูศึกษาข้อมูลและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษายึดหลักความเป็นจริง และผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานผ่านรูปแบบที่ทันสมัย (อภิญา อ่อนสำอาง, อภิญา อ่อนสำอาง และนางลักษณ์ แก้วนามเมือง, สัมภาษณ์) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการมุ่งมั่นพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ในการสร้างและพัฒนาระบบการศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562, น. 127 - 129) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง พบว่า ผู้บริหารครูศึกษาข้อมูลและยอมรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบัน นำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา ยึดหลักความเป็นจริง 2.2 ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้บริหารครูสร้างทีมงานในการพัฒนาให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และควรปรับตัวให้เข้ากับบุคลากรในทีมของตนเอง และศึกษาเรียนรู้งานในสถานศึกษา (อภิญา อ่อนสำอาง, อภิญา อ่อนสำอาง และนางลักษณ์ แก้วนามเมือง, สัมภาษณ์) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเพื่อนร่วมงานผ่านรูปแบบที่ทันสมัย เช่น ผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562, น. 127-129) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรม ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม พบว่าควรปรับตัวให้เข้ากับบุคลากรในทีมของตนเอง และศึกษาเรียนรู้งานในสถานศึกษาผ่านชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ 2.3 ด้านการคิดสร้างสรรค์ เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ศึกษาควรกำหนดนโยบายการพัฒนา มุ่งเน้นให้ผู้บริหารโรงเรียนมีเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ให้ชัดเจน รองลงมา คือ ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจให้แสดงศักยภาพของตนเอง และผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาคิดและเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ตลอดจนการจัด ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ให้ชัดเจน ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจให้แสดงศักยภาพของตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กนกวรรณ จันทนิมะ (2564, น. 93 - 94) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่าแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีเป้าหมายในการคิดสร้างสรรค์ให้ชัดเจน ส่งเสริมสนับสนุนผู้บริหารโรงเรียนด้วยการสร้างแรงจูงใจให้แสดงศักยภาพของตนเอง และเปิดโอกาสให้ผู้บริหารโรงเรียนคิดและเรียนรู้สิ่งแปลกใหม่ ตลอดจนการจัดกิจกรรมการจัดฝึกอบรมและการศึกษา

ดูงานอย่างต่อเนื่อง และผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและบริบทของโรงเรียนสอดคล้องกับการสัมภาษณ์ (อภิญา อ่อนสำอาง, อภิญา อ่อนสำอาง และนงลักษณ์ แก้วนามเมือง, สัมภาษณ์) 2.4 ด้านการบริหารความเสี่ยง เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรศึกษาหาความรู้หรือข้อมูลรวมทั้งกฎหมายต่างๆ โดยยึดถือความถูกต้องของการทำงานตามระเบียบแบบแผน และผู้บริหารควรบริหารความเสี่ยงเรื่องอาคารสถานศึกษา และด้านนักเรียน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อใช้ในการวางแผนบริหารความเสี่ยงในการนำนวัตกรรมไปทดลองใช้ เพื่อรองรับสถานการณ์ต่าง ๆ นอกเหนือจากแผนการดำเนินงาน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเนาวรัตน์ เยาวนาถ (2562, น. 127-129) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2 แนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการบริหารความเสี่ยง พบว่า ควรศึกษาหาความรู้ หรือข้อมูล รวมทั้งกฎหมายต่าง ๆ โดยยึดถือความถูกต้องของการทำงานตามระเบียบแบบแผน และเตรียมความพร้อมที่จะยอมรับและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์บนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารของตนเอง (อภิญา อ่อนสำอาง, อภิญา อ่อนสำอาง และนงลักษณ์ แก้วนามเมือง, สัมภาษณ์) 2.5 ด้านการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรใช้ความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมและเทคโนโลยีใหม่ ๆ นำมาใช้ในสถานศึกษา และควรศึกษาข้อมูลจากต้นแบบที่ประสบความสำเร็จด้านการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมนำมาปรับใช้ในสถานศึกษาพร้อมทั้งแสวงหาแนวคิดในการทำงานรูปแบบใหม่ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ มีความถนัดและกล้าที่จะลองเรื่องใหม่ ๆ เพื่อเป็นตัวช่วยในการบริหารจัดการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อความสะดวกและรวดเร็วสอดคล้องกับยุคสมัยแห่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของพรพิมล อินทรรักษา (2563, น.121-127) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พบว่า ผู้บริหารใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์ เพื่อให้เกิดความถนัดและกล้าที่จะลองสิ่งใหม่ ๆ เพื่อเป็นตัวช่วยในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีการใช้เทคโนโลยีเพื่อความสะดวกและรวดเร็วสอดคล้องกับยุคสมัยแห่งการเรียนรู้ และเพิ่มความสามารถในการทำงานให้กับสถานศึกษา และควรแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความเข้าใจยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติในแนวเดียวกัน (อภิญา อ่อนสำอาง, อภิญา อ่อนสำอาง และนงลักษณ์ แก้วนามเมือง, สัมภาษณ์) และ 2.6 ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม เรียงลำดับค่าความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับบุคคลอื่น และควรศึกษาหรือเรียนรู้ความถนัด ความสามารถของบุคลากร เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการมอบหมายงานและการกระจายอำนาจให้ดียิ่งขึ้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษากระตุ้นให้เกิดผลการปฏิบัติงานที่ดีและมีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานเพื่อให้งานสำเร็จ

ดังนั้นการสร้างบรรยากาศในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญในการปฏิบัติงานเป็นอย่างยิ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ พรพิมล อินทรรักษา (2563, น. 121-127) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม พบว่า ผู้บริหารควรสร้างบรรยากาศให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ในทุก ๆ ฝ่ายงาน เมื่อได้มีการแลกเปลี่ยนความรู้ในการพัฒนาเพื่อสร้างบรรยากาศ สิ่งแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ มีพื้นที่ได้พบปะเพื่อพูดคุยสื่อสารกัน ส่งเสริมให้มีการแบ่งปันความรู้ ความคิดใหม่ ๆ เพื่อผลักดันให้เกิดการจัดการความรู้ในองค์กรอย่างจริงจัง (อภิญา อ่อนสำอาง, อภิญา อ่อนสำอาง และนางลักษณ์ แก้วนามเมือง, สัมภาษณ์)

องค์ความรู้ใหม่

พัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถสรุปผลในแต่ละด้านได้ ดังนี้ 1) ด้านการมีวิสัยทัศน์การเปลี่ยนแปลง ควรนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ เป้าหมายไปถ่ายทอดแนวทางการปฏิบัติงานทั้งระบบในรูปแบบที่ทันสมัย เช่น การโค้ชชิ่ง 2) ด้านการทำงานเป็นทีมและมีส่วนร่วม ผู้บริหารควรปรับตัวเองให้เข้ากับการบริบทของโรงเรียนและพร้อมที่จะเรียนรู้พื้นฐานชีวิตของผู้ใต้บังคับบัญชา 3) ด้านการคิดสร้างสรรค์ ผู้บริหารควรสนับสนุนให้บุคลากรประยุกต์ใช้วิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์ให้มีความสอดคล้องกับลักษณะงานและบริบทของโรงเรียน 4) ด้านการบริหารความเสี่ยง ผู้บริหารควรเตรียมความพร้อมที่จะยอมรับและร่วมรับผิดชอบต่อผลลัพธ์บนความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจากการบริหารของตนเอง 5) ด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผู้บริหารควรแสดงวิสัยทัศน์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารให้บุคลากรภายในโรงเรียนมีความเข้าใจยอมรับและนำไปสู่การปฏิบัติในแนวเดียวกัน และ 6) ด้านการสร้างบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม ส่งเสริมให้บุคลากรรู้จักเข้าสู่สังคมเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น มีการสื่อสารพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อต่อยอดแนวคิดนวัตกรรมใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ กลยุทธ์ และเป้าหมายของสถานศึกษาไปถ่ายทอดให้กับบุคลากรเพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานซึ่งจะส่งผลให้เกิดผลลัพธ์หรือบรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรสนับสนุนให้บุคลากรร่วมกันสร้างสรรค์ผลงานนวัตกรรมที่เป็นประโยชน์ เช่น การประกวดผลงานนวัตกรรมการสอนของครูในโรงเรียนหรือส่งเสริมให้บุคลากรส่งผลงานเข้าประกวดแข่งขันตามโอกาสต่างๆ ของหน่วยการศึกษา โดยมีการให้รางวัลหรือเกียรติบัตรในการประกวดเพื่อเป็นขวัญกำลังใจและทำให้บุคลากรเกิดความรู้สึกภาคภูมิใจที่เป็นส่วนหนึ่งของความสำเร็จ

1.3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรเกิดการสร้างสรรค์งาน โดยการสนับสนุนให้มีการอบรมเทคนิคการสอนหรือค้นคว้าหาแนวทางใหม่ๆ เพื่อให้บุคลากรได้นำมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์ และมีการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรในการนำวิธีการปฏิบัติงานใหม่ ๆ ที่สร้างสรรค์มาประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับลักษณะงานและบริบทขององค์กร

1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนร่วมกับบุคลากร ในการจัดทำระบบควบคุมภายในเพื่อพิจารณาปัจจัยความเสี่ยงที่มีผลต่อการดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นด้านๆ เช่น การเสี่ยงด้านการจัดการเรียนการสอน ความเสี่ยงด้านการเงิน และความปลอดภัยในสถานศึกษา เพื่อหาแนวทางปฏิบัติหรือมาตรการป้องกันต่อความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นขององค์กร โดยมีการรายงานความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกปี

1.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการประชุมร่วมกับบุคลากรเพื่อชี้แจงถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารงานและการดำเนินงานต่างๆ ในสถานศึกษาและจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บุคลากรเกิดความเข้าใจยอมรับ และสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้ถูกต้อง พร้อมกับการนิเทศติดตามการปฏิบัติงานของบุคลากรในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการนำมาประยุกต์ใช้สอดคล้องกับลักษณะงานและบริบทขององค์กร

1.6 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการกำหนดทิศทาง โครงสร้างองค์กรและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเกี่ยวกับบรรยากาศองค์กรนวัตกรรม โดยจัดทำเป็นแผนพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้บุคลากรทราบและเป็นแนวทางในการพัฒนาองค์กรให้มุ่งสู่การเป็นองค์กรนวัตกรรม

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ศึกษารูปแบบของภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวน และการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี

2.2 ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยกลุ่มโซนรักษ์ชะโนด สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี

เอกสารอ้างอิง

กนกวรรณ จันทรมิษะ. (2564). ภาวะผู้นำและแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหาร

โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2. *วารสารการบริหารการศึกษา และภาวะผู้นำมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 10(39), 93 -101.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). *การเตรียมความพร้อมของกระทรวงศึกษาธิการก่อนเปิดภาคเรียน 1 กรกฎาคม 2563*. สืบค้น 25 มิถุนายน 2564, จาก <https://moe360.blog.com>
- จีราภา ประพันธ์พัฒน์. (2560). *การศึกษาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ธีระ รุญเจริญ (2557). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษาในยุคปฏิรูปการศึกษา เพื่อปฏิรูปรอบ 2 และประเมินภายนอก รอบ 3*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง
- เนาวรัตน์ เยาวนาถ. (2562). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2*. การศึกษาค้นคว้าอิสระแขนงวิชาบริหารการศึกษา สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เบญจมาศ ขวาทไทย. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต 2*. *วารสารการบริหารการศึกษาและภาวะผู้นำ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*. 10 (39), 207 - 214.
- พรพิมล อินทรรักษา. (2563). *แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4*. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*. 6(3), 121 -127.
- เวียงวิวรรณ ทำทูล. (2557). *ภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมของผู้บริหารที่ส่งต่อองค์การขีดสมรรถนะสูงของโรงเรียน*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี. (2566). *แผนการศึกษาระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565)*. อุดรธานี: สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดอุดรธานี
- สุกัญญา แซ่ม้อย. (2560). *การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล*. พิษณุโลก: พิษณุโลกดอทคอม.
- Best John W. and Khan, Jame V. (1998). *Research in Education*. (8th.edition). Boston: Allyn & Bacon.
- Krejcie, R. V. & Morgan D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. *Educational and Psychological Measuremen*. 30(3), 607 - 610.

